

De Dood, een vriend?

In de afgelopen zes jaar is mijn leven in een richting gegaan die ik niet had gezocht, gepland of verwacht. In januari 2019 belde mijn dermatoloog me met de resultaten van een biopsie die ze had gedaan. Ik had al verschillende biopsieën gehad, dus ik maakte me geen zorgen. De uitslagen waren steeds 'negatief voor kanker'. Ik was in zeer goede gezondheid, *voor zover ik wist*.

Deze keer wees de uitslag op een kanker die de dermatoloog als agressief en onvoorspelbaar bestempelde. Het had onmiddellijke gespecialiseerde aandacht nodig.

Ik werd verwezen naar een oncoloog die deze kanker als 'zeldzaam' bestempelde, en al in stadium twee. *(Ik heb eigenlijk nooit de behoefte gehad om zo bijzonder te willen zijn.)* Twee operaties verder en jarenlange immunotherapie eisten een enorme tol van mijn lichaam. De kanker ging over naar stadium drie. De behandelingen werden intenser en krachtiger naarmate de 'woekerende' kanker zich verzette en aanhield. Uiteindelijk moesten de infusies worden gestopt omdat de bijwerkingen te verwoestend waren.

De scans die genomen werden om de status van de kanker te volgen, vertoonden geen nieuwe activiteit, dus werden ze met steeds langere tussenpozen aangeboden. Zou het mogelijk zijn dat we zouden kunnen ontspannen – dat de kanker in remissie was? In juli vorig jaar ontdekte ik een nieuwe tumor in het gebied waar de kanker voor het eerst was verschenen. Scans toonden aan dat de kanker inderdaad was teruggekomen en was uitgezaaid. Nu fase vier.

Bij de eerste diagnose realiseerde ik mij noodgedwongen dat ik misschien nooit meer een verjaardag of Kerstmis zou vieren, of dierbaren zou zien die ver weg wonen. De dood werd mijn schaduw. De dood drong voortdurend mijn bewustzijn binnen. Nu is dit bewustzijn toegenomen.

De dood is een feit, hij hoort bij het leven. Sinds mijn vroege jeugd weet ik dat levende wezens, inclusief mensen, op een dag zullen sterven. Maar nu is de dood binnengekomen en gaat niet meer weg. Het besef van de kwetsbaarheid van het leven groeit. We worden geboren zonder garanties. Ik heb een lang leven geleid, maar ik zou er graag nog een paar jaar bij willen hebben om van te genieten, te delen, te groeien.

Is het mogelijk om de onvermijdelijkheid van de dood als een zegen te beschouwen? De dood leert ons in zekere zin onderscheid te maken tussen wat essentieel is of slechts bedrieglijke afleiding. De dood herinnert ons eraan dat onze tijd hier op aarde beperkt is. Want het leven *is* kort. En aangezien we vrij zijn om te kiezen, moeten we kiezen voor het leven dat we echt willen leven. Wachten op *de juiste dag* waarop de omstandigheden eindelijk goed zijn, is zinloos. *Die dag komt er nooit*.

De dood trekt zich niks aan van onze agenda's. De dood maakt korte metten met de illusie dat het leven loopt *zoals wij het willen*. De Dood fluistert voortdurend: "Nu is het tijd! Doe het nu! Leef elke dag volop, met volle teugen!"

Elke nieuwe dag, elke morgen dat we wakker worden, elk moment dat ons gegeven is, is een kostbaar geschenk. De dood herinnert ons hier telkens weer aan. Sint Franciscus van Assisi noemt haar liefdevol: 'Zuster Dood'. Ja, de dood geeft perspectief. Sint Ignatius van Loyola heeft als onderscheidingsoefening, wanneer je twijfelt welk besluit je in een belangrijke kwestie moet nemen, om jezelf op je sterfbed te zien liggen en dan, terugkijkend op de beslissing die je op het punt staat te nemen, een idee te krijgen van wat dan de beste keus zou zijn geweest. Andere heiligen bewaarden een menselijke schedel in hun grot of kamer als 'reminder'. Het mag duidelijk zijn: de dood is familie van ons, misschien wel een metgezel, of zelfs een – in hoge mate ongemakkelijke – vriend.